

**ZAVEDENÍ SYSTÉMU ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ
ČLENŮ SHČMS
V OBLASTI OCHRANY OBYVATELSTVA**

Vedoucí Ústřední odborné rady
ochrany obyvatelstva

Mgr. Bohumír MARTÍNEK, Ph.D.

Současný stav

- od 28. 3. 2011 je v hlavním menu našich stránek (dh.cz) zavedena „Ochrana obyvatelstva“
- mimo jiné je zde návrh dokumentu
„Metodika a zásady odborného vzdělávání členů SHČMS v oblasti ochrany obyvatelstva“
- je to první dokument, který předkládá ÚOROO v souladu s jejím statutem
- a po projednání prvotních informací ve Vedení SHČMS- leden , na VV SHČMS – březen a předání informace na shromáždění starostů OSH – 16.4)

Současný stav

- Tento dokument by měl být základem pro zavedení systému odborného vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva
- návrh je dán členské základně k připomínkám do **31.května 2011**
- další dokumenty (např. metodický pokyn Sdružení k provádění přípravy k získání odbornosti v oblasti ochrany obyvatelstva, sady zkušebních otázek a testů, pedagogická dokumentace) budou následovat v souladu s harmonogramem předloženém na březnovém VV SHČMS.
- hlavní dokumenty by měly být připraveny do konce tohoto roku.

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

- potřeba širšího **povědomí členů SHČMS** o charakteru současné ochrany obyvatelstva a jejich opatřeních(*masky, kryty?*) – *samostatná prezentace*
- úkoly stanovené **IV. sjezdem SHČMS** v roce 2010 pro oblast ochrany obyvatelstva a hlavně způsob jak je realizovat
- úkoly vyplývající ze **statutu SHČMS a statutu odborných rad (ÚOROO)**

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

IV. Sjezd SHČMS - „Programu činnosti SHČMS do roku 2015“ v oblasti ochrany obyvatelstva stanovil:

- Rozvíjet spolupráci s HZS ČR v oblasti ochrany obyvatelstva a rozvíjet **koncepti ochrany obyvatelstva** do roku 2013 s výhledem do roku 2020.
- Podporovat **specializované kurzy** v ÚHŠ SH ČMS a Centru hasičského hnutí Příbyslav v oblasti ochrany obyvatelstva.
- Získávat členy SH ČMS k základní odborné **přípravě velitelů družstev v oblasti ochrany obyvatelstva**.

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

Hlavní zaměření činnosti SH ČMS na rok 2011

(schválené Shromážděním starostů OSH dne 23. 10. 2010)

- Při zabezpečování plnění závěrů přijatých IV. sjezdem SH ČMS se zaměřit mimo jiné :
- zvyšování odborné úrovně členů a funkcionářů SH ČMS, organizovat pro ně příslušná školení, zejména pro starosty KSH, OSH a SDH.
- pro **členy SH ČMS zabezpečovat školení především z oblasti ochrany obyvatelstva.**

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

Stanovy SHČMS, čl. 3 Podstata, předmět a hlavní okruhy (zaměření) činnosti:

/3/ **SH ČMS** v souladu s cílem své činnosti **pomáhá veřejnosti, zejména obcím**, státním orgánům, fyzickým a právnickým osobám:

a) zejména ze svých členů vyhledávat členy zásahových jednotek,

- **g) při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.**

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

Statut odborných rad:

(Soubor předpisů SH ČMS – I / 7 – 2010)

7.4. Odborná rada ochrany obyvatelstva

ÚOROO - zpracovává a předkládá VV SH ČMS:

- jednotnou metodiku a zásady odborného vzdělávání členů
- naučné, vzdělávací a informační materiály pro sdružení i veřejnost
- metodicky připravuje i případně jiné odborné vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva (Hasič I-III, preventista, JSDHO)
- podílí se na tvorbě a vydávání předpisů sdružení, přičemž spolupracuje s GŘ HZS, MV ČR, s jinými občanskými sdruženími,

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

KOROO:

- zabezpečuje výměnu zkušeností, součinnost a koordinaci činnosti v kraji,
- metodicky pomáhá okresním ROO při:
 - zajišťování přípravy odbornosti SH ČMS nebo ji sama provádí,
 - rozšiřování naučných, vzdělávacích a informačních materiálů pro veřejnost,
- spolupracuje s ÚOROO i okresními OR, jakož i s HZS krajů a jednotlivými územními odbory HZS i s
- jinými občanskými sdruženími, případně s dalšími osobami, působícími v oblasti ochrany obyvatelstva

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

Okresní odborná rada OO

- organizuje a provádí odborné vzdělávání v oblasti OO,
- organizuje preventivně výchovné akce pro členy SH ČMS i pro veřejnost a pomáhá v jejich organizaci okrskům a SDH

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

Reakce na dopis MV-GŘ HZS ČR starostovi SHČMS z února 2011 k realizaci Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020,

- konkrétně části koncepce, která je zaměřena na PVČ v oblasti ochrany obyvatelstva

Z dopisu:

- MV-GŘ HZS vypracovalo návrh projektu, který spočívá v zapojení referentů ochrany obyvatelstva (SDH) do PVČ v oblasti ochrany obyvatelstva v obcích

Důvody a východiska zavádění systému vzdělávání v ochraně obyvatelstva

- k tomu je nutné vytvořit systém vzdělávání a přípravy, jehož cílem by bylo proškolit referenty ochrany obyvatelstva v realizaci PVC
- *„V projektu shledáváme výrazná pozitiva, kterými bezesporu jsou pokrytí většiny území ČR prostřednictvím členů SDH a zlepšení situace zejména na obcích „ (děti i dospělí)*

Další společný postup byl projednán na společném jednání vedení GŘ HZS a SHČMS v lednu 2011 (jedním z konkrétních bodů je i tento společný seminář (ÚOROO, GŘ HZS, HZS Olomouckého kraje)

System vzdelávání členů SHČMS v oblasti ochrany obyvatelstva

System vzdelávání členů SHČMS v oblasti ochrany obyvatelstva bude vytvářet podmínky ke vzdelávání členů v této oblasti tak, aby:

- byly naplněny stanovené cíle
- pro jednotlivé cílové skupiny
- a pro jednotlivé úrovně vzdelávání

Metodika a zásady odborného vzdělávání členů SHČMS v oblasti ochrany obyvatelstva (návrh)

V obsahu tohoto dokumentu by mělo být:

- cíl a obsah odborného vzdělávání
- cílové skupiny
- úrovně vzdělávání
- formy přípravy
- oblast spolupráce
- finanční zabezpečení

Cíle a obsah odborného vzdělávání v OO

Připravit členy SHČMS tak, aby byli schopni zejména:

- provádět PVČ a dokázali vysvětlit postupy a opatření OO při řešení MU či krizových situací,
- zastávat funkci **člena JPO (JSDHO)**, který je pověřen k plnění dílčích úkolů na úseku OO **nebo** funkcí **člena zařízení** CO zřizovaného obcí,
- podílet se na činnosti KŠ obce, jeho PS nebo komisí ustanovených pro řešení mimořádných událostí,
- podílet se na odborné přípravě členů JSDHO,

Cíle a obsah odborného vzdělávání v OO

K realizaci těchto cílů by měli umět zejména:

- reagovat na opatření OO stanovená orgány veřejné správy a složkami IZS,
- vysvětlit základy vzniku MU, jejich dopady na život, zdraví, majetek a životní prostředí a umět realizovat opatření sebeochrany a pomoci bližním,
- znát opatření ochrany obyvatelstva, která připravuje a v případě mimořádné události realizuje starosta a obecní úřad v obci, popř. starosta obce s rozšířenou působností a hasičský záchranný sbor kraje,

Cíle a obsah odborného vzdělávání v OO

- znát opatření OO, která připravují nebo na kterých se podílí JPO s místní popř. s územní působností,
- znát základní zásady provádění PVČ občanů,
- Znat tematiku „Ochrany člověka za mimořádných událostí“ a umět poskytnout pomoc pedagogům při přípravě a realizaci výuky s konkretizací na podmínky příslušné obce (části) nebo ji sám vyučovat,
- znát základní dokumentaci vztahující se k ochraně obyvatelstva (havarijní plány, povodňové plány, metodiky činnosti jednotek, „pomocné dokumenty“..)
- orientovat se v problematice krizového řízení.

Cíle a obsah odborného vzdělávání v OO

- vytvořit, společně s HZS a ve spolupráci se SMO jakousi **jednotnou, jednoduchou dokumentaci** pro obce typu „Check listů“, nebo formalizovaných dokumentů potřebných např. pro evidenci evakuovaných či nouzově ubytovaných .
- Na práci s těmito dokumenty především zaměřit odbornou přípravu.

Tyto „pomůcky“ na různé úrovni zpracování existují, ale celá řada obcí o nich neví. To bude první úkol (ve spolupráci s HZS ČR) získat o nich přehled. Dohodli jsme si termín 30.9.2011.

Cílové skupiny

- členové odborných rad OO
- referenti OO SDH (nebo jiní členové SDH v případě, že referenti OO nejsou ustaveni), kteří mohou být zařazeni na funkce:
 - technik ochrany obyvatelstva zařazený v JSDHO,
 - člen JSDHO, který je pověřen k plnění dílčích úkolů jednotky na úseku ochrany obyvatelstva nebo funkcí člena zařízení CO zřizovaného obcí,
 - referent prevence a výchovné činnosti SDH,
 - členové i nečlenové SHČMS, kteří se budou podílet na činnosti KŠ obce, jeho PS nebo komisí ustanovených pro řešení mimořádných událostí,
- ostatní členové SHČMS – pouze všeobecná znalost

Úrovně vzdělávání

Souvisí se začleněním odborně připraveného člena SHČMS do struktur na určitých stupních řízení veřejné správy, tj.:

- Ochrana obyvatelstva III – na úrovni obce
- Ochrana obyvatelstva II – na úrovni obce s rozšířenou působností nebo okresu
- Ochrana obyvatelstva I – na úrovni kraje a ústředí

Formy přípravy

- využívat především možnosti webových stránek (*dh.cz*)
- zavést system přezkušování společně s garantem za oblast ochrany obyvatelstva, to je s HZS ČR
- kursy pro získání odbornosti v ÚHŠ (vyšší úroveň) nebo společně s HZS krajů (ÚO) s využitím jejich lektorů
- využívat i jiné webové stránky (mvcr.cz – hasici, Záchranný kruh, weby krajské,...)
- Po zařazení člena do bezpečnostní struktury obce (včetně JSDHO) – účast na cvičeních

Formy přípravy

Při zavádění odborného vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva je nutno vzít v úvahu, že již existují některé formy přípravy, které zahrnují určité oblasti OO a to:

- odborné vzdělávání preventistů (III a II),
- Hasič III až I (od r.2011)
- příprava jednotek SDH, (účast i členové SHČMS)

Pozn. absolvent této přípravy by měl jednodušší cestu k získání odbornosti v ochraně obyvatelstva a naopak absolvent OO by byl „částečně“ způsobilý pro tyto odbornosti)

Spolupráce

V souvislosti s kompetencemi v oblasti ochrany obyvatelstva je nutná spolupráce s:

1. HZS ČR
2. Svazem měst a obcí
3. a obcemi

1. spolupráce s HZS ČR

Na ústřední úrovni (GŘ HZS ČR):

- koordinace odborného vzdělávání,
- zabezpečení odborného vzdělávání úrovně „Ochrana obyvatelstva I“,
- zpracování dokumentů pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva (metodiky činnosti jednotek, podpůrné a pomocné dokumenty jako např. přehled evakuovaných, nouzově ubytovaných apod.),

1. spolupráce s HZS ČR

Na krajské a okresní úrovni (ORP):

- zabezpečení odborného vzdělávání úrovně „Ochrana obyvatelstva II“ „Ochrana obyvatelstva III“ , popř. vzdělávání nečlenů SHČMS,
- podíl na zpracování dokumentů pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva (metodiky činnosti jednotek, podpůrné a pomocné dokumenty).

2. spolupráce se Svazem měst a obcí

Jednání nebo předkládání návrhů materiálů vztahující se na pomoc obcím ze strany SHČMS především s **bezpečnostní komisí SMO**

- **obecné potřeby** obcí k přípravě a řešení MU
- tvorba **dokumentace v této oblasti**
- nabídka kursů organizovaných SHČMS i pro pracovníky obcí (nečleny Sdružení)

3. Spolupráce s obcemi

- nabídka využití odborně připravených členů SHČMS v bezpečnostních strukturách obcí
- nabídka odborného vzdělávání nečlenů SHČMS zařazených v bezpečnostních strukturách obcí (zejména v rámci okresů a krajů a pro úroveň III)

System vzdelávání

Viz obrázek

Dokumentace, pomůcky a materiály pro pomoc lektorům a účastníkům přípravy

- www.dh.cz
- [www.mvcr.cz/hasici/krizové řízení a CNP/](http://www.mvcr.cz/hasici/krizove_rizeni_a_CNP/)
- [www.mvcr.cz/hasici/ochrana obyvatelstva/](http://www.mvcr.cz/hasici/ochrana_obyvatelstva/)
např. Příručka pro starosty a SHČMS
- [www.mvcr.cz/hasici/Informační servis/](http://www.mvcr.cz/hasici/Informacni_servis/) např. Časopis 112, „Štěstí přeje připraveným“
- [www.mvcr.cz/hasici/Služby pro veřejnost/](http://www.mvcr.cz/hasici/Sluzby_pro_veřejnost/) např. Pomoc školám (metodika pro učitele), Rady obyvatelstvu,....

Dokumentace, pomůcky a materiály pro pomoc lektorům a účastníkům přípravy

- [www.ioolb.cz/ Pomoc obyvatelstvu](http://www.ioolb.cz/Pomoc_obyvatelstvu)
- [www.ioolb.cz/Sekce/Videoinformace/Fond videonahrávek \(15\) + dokumenty](http://www.ioolb.cz/Sekce/Videoinformace/Fond_videonahravek)
- Další stránky z krajů, občanských sdružení (Záchranný kruh),...
- Metodická pomůcka pro organizaci cvičení KŠ určených obcí (ČAHD a HZS Olk)

Dokumentace, pomůcky a materiály pro pomoc lektorům a účastníkům přípravy

- **Metodické listy** a další pomůcky vytvářené komisí GŘ HZS ČR pro doplnění Bojového řádu JPO, zejména pro oblast ochrany obyvatelstva (varování, evakuace, nouzové přežití, improvizovaná ochrana
- zastoupení členů ÚOROO a ÚORV SHČMS
- nově vytvářená (s HZS a SMO) **dokumentaci** pro obce, formalizované dokumenty
(provést analýzu stavu a postupně vytvořit)